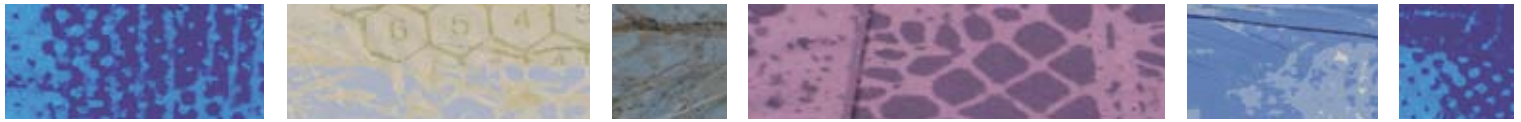

Kartleggingsmaterieill

Språkkompetanse i grunnleggende norsk

Innledning

Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter er en overgangsplan som skal brukes til elevene er i stand til å følge opplæringen etter læreplan i norsk. I bestemmelse om vurdering i læreplanen heter det: "Det er utarbeidet kartleggingsverktøy i tilknytning til læreplanen. Når elevene har nådd målene i læreplanens nivå 3, skal de følge ordinær norskopplæring og bli vurdert i samsvar med denne. Det gis derfor ikke vurdering med karakter."

Kartleggingsmaterieill Språkkompetanse i grunnleggende norsk består av tre deler. Den første delen er en språkbiografi som inneholder en beskrivelse av elevens samlede språkkompetanse. Del to er et kartleggingsverktøy som inneholder både nivåbeskrivelser og skjemaer som skal brukes for å dokumentere elevens norskspråklige ferdigheter på ulike områder. Del tre er en språkmappe der elevenes språkkompetanse kan dokumenteres. Dette materiellet skal hjelpe skolen med å vurdere når eleven er i stand til å følge og ha utbytte av opplæringen etter læreplan i norsk, og skal fungere som en støtte for beslutning om overgang til denne læreplanen.

Vurderingen av elevenes norskspråklige kompetanse skal foretas i forhold til kompetansemålene som er nedfelt i læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter.

Læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter er aldersuavhengig og nivåbasert. Den er strukturert i fire hovedområder: *Lytte og tale, Lese og skrive, Språklæring og Språk og kultur*. For hvert av disse områdene er det kompetansemål på tre nivåer. Disse nivåene er for en stor del utarbeidet på grunnlag av de fire første nivåene i det europeiske rammeverket for språklæring (Common European Framework of Reference for Languages). (Jf. *Læreplan i grunnleggende norsk*, s. 1)

Kartleggingsmateriellet er til dels laget etter mønster av de norske versjonene av *European Language Portfolio*, "Europeisk språkperm for voksne innvandrere" og "Europeisk språkperm 13 – 18 år", som bygger på kjente prinsipper for læring og undervisning av fremmedspråk. (<http://skolenettet.no/templates/Page.aspx?id=25927>).

Kartleggingsmateriellet skiller seg fra språkpermene ved at det er tilpasset hovedområder, nivåer og kompetansemål i *Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter*.

For læreren er materiellet et hjelpemiddel for å kartlegge elevenes kunnskaper og vurdere om læringsmål er nådd. Det kan også fungere som hjelp for læreren når det gjelder progresjon og tilpasning av opplæringen.

Ved hjelp av kartleggingsmateriellet skal elevene kunne dokumentere sine språkferdigheter. Det er også et pedagogisk verktøy som har som mål å styrke elevenes bevissthet om hvordan de lærer norsk, og om hvordan de kan være

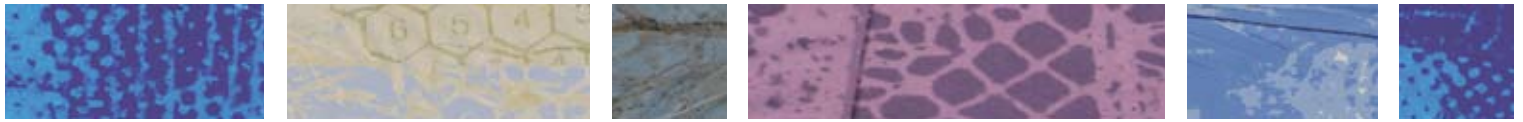
med og ta ansvar for sin egen språkutvikling.

Arbeidet med verktøyet kan også være med og gi foresatte innsikt i elevens språkutvikling, hva det bør arbeides mer med og hvordan de foresatte kan støtte eleven i læringsprosessen.

Verktøyet har mange trekk felles med *Europeisk språkperm 13 – 18 år*. Mange av elevene vil derfor også bli kjent med en måte for å dokumentere og vurdere språkkunnskaper som de vil kunne møte igjen i fremmedspråksfagene.

For noen elever vil det kunne være hensiktsmessig å følge deler av ordinær opplæring samtidig som de arbeider etter læreplan i grunnleggende norsk. For eksempel på barnetrinnet vil skriftspråklige ferdigheter ikke nødvendigvis måtte tilsvare nivå 3 før eleven begynner å arbeide etter læreplan i norsk.

Kartleggingsmateriellet

Kartleggingsmateriellet er utarbeidet til bruk for lærere og elever og vil kunne gi et bilde både av elevenes samlede språkkompetanse og av deres norsk-språklige utvikling og kompetanse. Det skal være en hjelp i lærernes vurdering av når eleven har nådd målene for det enkelte nivå i læreplan i grunnleggende norsk. Materiellet skal kunne gi et beslutningsgrunnlag for når eleven kan gå over til å følge opplæringen etter læreplan i norsk.

Materiellet består av tre hoveddeler:

1. Min språkbiografi.
Elevens beskrivelse av egen samlet språkkompetanse
Språkbiografien har tre deler:
a. Personlige opplysninger, b. Mine språk, c. Min språklæring
2. Kartleggingsverktøy.
Verktøyet, som er den mest omfattende delen av kartleggingsmaterialet, omfatter:
a. Nivåbeskrivelser, b. "Eleven kan" – utsagn.
Del a er basert på hovedområdene og nivåene i læreplanen og gir en oversikt over ulike kompetansemål.
Del b inneholder skjema for ulike ferdigheter som elevene skal mestre.
3. Elevens språkmappe – forslag til innhold.
Språkmappen brukes til å samle muntlige og skriftlige arbeider som dokumenterer elevens norskspråklige ferdigheter samt kunnskaper om språk og kultur.

Som vedlegg finnes et oversiktsskjema "Elevens profil". Forskjellige deler av språkkompetansen utvikles vanligvis i ulikt tempo. Ved å fylle ut profilark med jevne mellomrom vil både lærer og elev få bedre oversikt over elevens framgang og over hva eleven har særlig behov for å arbeide mer med.

Bruken av kartleggingsmateriellet må ses i sammenheng med veiledningen som er utarbeidet i tilknytning til læreplanen i grunnleggende norsk.

Del 1. Min språkbiografi

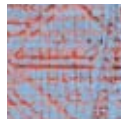
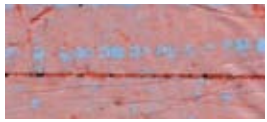
Hensikten med språkbiografien er å synliggjøre elevens samlede språkkompetanse på det aktuelle tidspunktet. Den skal også være et utgangspunkt for skolens tilrettelegging av opplæringen, og den skal hjelpe eleven til, i samarbeid med foresatte, å reflektere over egen språklæring.

Hvis elever begynner i norsk skole uten eller med svært begrenset kompetanse i norsk, kan språkbiografien den første gangen utarbeides ved hjelp av tospråklig lærer og tolk. Foresatte bør også trekkes inn i dette arbeidet. Hvor mange av punktene som fylles ut, må tilpasses elevens alder og språknivå.

Min språkbiografi

A. Personlige opplysninger

Navn
Adresse
Fødselsdato
Fødested
Ev. ankomst til Norge
Dato for utfylling

B. Mine språk

Språk	Jeg har lært språket (hjemme, i barnehagen, på skolen, blant venner ... osv)	Jeg har lært språket (i antall år/ måneder)	Jeg kan forstå språket	Jeg kan snakke språket	Jeg kan lese språket	Jeg kan skrive språket	Jeg bruker språket sammen med
Språk 1 (morsmål)							
Språk 2							
Språk 3							
Språk 4							

C. Min språklæring

Språk	Jeg lærer språket fordi	Jeg lærer språket best når jeg (snakker med familie, snakker med venner, arbeider i grupper, gjør lekser, leser bøker, bruker internett, ser på film ... osv)	Når jeg ikke forstår, eller når jeg trenger hjelp til å lære (spør jeg medelever, ber jeg lærer om hjelp, bruker jeg ordbok, spør jeg hjemme, bruker jeg internett ... osv)	Dette ønsker jeg å kunne på språket	For å lære mer av språket vil jeg
Språk 1 (mors- mål)					
Språk 2					
Språk 3					
Språk 4					

Del 2. Kartleggingsverktøyet

Kartleggingsverktøyet er utarbeidet på grunnlag av læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter, og må ses i sammenheng med denne.

Verktøyet består av to deler

a. nivåbeskrivelse

b. "eleven kan"-utsagn.

Kartleggingsverktøyet er inndelt i tre nivåer i tråd med læreplanen. Mens det i læreplanen er fire hovedområder (*lytte og tale, lese og skrive, språklæring, språk og kultur*), er det seks i kartleggingsverktøyet da hvert av områdene *lytte og tale, lese og skrive* er delt i to.

Kompetansemålene innenfor de ulike områdene og nivåene kommer til uttrykk gjennom en rekke "eleven kan"-utsagn. Disse bygger på kompetansemålene i planen, men konkretiserer målene og er derfor mer omfattende enn disse. "Kan-utsagnene har karakter av sjekklister, som gir informasjon om hvilket nivå eleven befinner seg på. Overfor elever som kan noe norsk vil verktøyet derfor være en hjelp når det gjelder å plassere eleven på riktig nivå, eller for å avdekke hvilke delområder innenfor et nivå eleven allerede behersker.

Underveis i språkinnlæringen skal lærer og elev vurdere hva eleven mestrer. Det er naturlig at eleven utvikler forskjellige deler av språket i ulikt tempo. Dette gjør at eleven samtidig vil kunne arbeide med ulike nivåer innen de ulike hovedområdene. For eksempel kan en elev arbeide samtidig med nivå 2 i skriftlige ferdigheter og nivå 3 i muntlige ferdigheter.

a) Nivåbeskrivelser

Nivåbeskrivelsene i dette materialet er først og fremst lærerens redskap. Beskrivelsene skal gi innsikt i og oversikt over det eleven skal kunne mestre i språket, hvor langt eleven er kommet i sin språkutvikling og hva det er viktig å legge vekt på i det videre arbeidet med språklæringen. Nivåbeskrivelsene skal være grunnlaget for lærerens vurdering av elevens språkkompetanse og er samtidig grunnlaget for "eleven kan"-utsagnene som eleven arbeider med i samarbeid med lærer.

b) "Eleven kan"- utsagn

"Eleven kan"-utsagnene har form av sjekklister og tar for seg hva eleven skal mestre innenfor delferdighetene i språket. Utsagnene er utformet slik at både lærer og elev skal gjøre en vurdering av hvor langt eleven er kommet innenfor den enkelte ferdighet. Ut fra disse vurderingene har lærer og elev en samtale om elevens språkutvikling. Dette gir lærerne et utgangspunkt for å tilpasse opplæringen til elevens behov og eleven en mulighet for å ta ansvar for egen læring og utvikling. Det vil også hjelpe eleven til å få bevissthet om egen læring og utvikling, sette seg egne mål og kan bidra til øket motivasjon for læring.

Utsagnene tar for seg funksjoner og ferdigheter eleven skal mestre i henhold til kompetansemålene i læreplanen, men dekker ikke nødvendigvis alt lærer og elev ønsker og finner det hensiktsmessig å arbeide med. Det kan derfor være både ønskelig og nødvendig å utarbeide flere "eleven kan"-utsagn til den enkelte ferdighet eller konkretisere utsagnene i flere deler.

I del 3, Elevens språkmappe, samles arbeider som dokumenterer elevens språklige ferdigheter og kunnskaper om språk og kultur. I sjekklisterne i del 2 finnes rubrikken "dokumentert i mappe". Her kan eleven skrive dato når det finnes dokumentasjon i språkmappen som knytter seg til det aktuelle punktet.

a. NIVÅBESKRIVELSER

Språklige ferdigheter

Ferdigheter	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Lytte	<p>Forstår enkle beskjeder.</p> <p>Forstår sentrale ord og uttrykk for å dekke grunnleggende behov i skolen og fritiden.</p> <p>Forstår spørsmål og ytringer knyttet til egen person, familie, skole, handlinger, hendelser og objekter i nære omgivelser når taleren snakker tydelig.</p> <p>Forstår vanlige høflighetsformer.</p> <p>Forstår tall i praktiske situasjoner.</p>	<p>Forstår ytringer knyttet til dagligdagse hendelser og gjøremål og til personlige forhold.</p> <p>Oppfatter beskjeder og informasjon knyttet til ulike situasjoner.</p> <p>Forstår innholdet i fortellinger, beskrivelser og faglige framstillinger.</p> <p>Forstår tall og størrelser i praktiske situasjoner.</p>	<p>Forstår det som sies om kjente og også om en del ukjente emner.</p> <p>Oppfatter hovedinnholdet i filmer, teaterstykker, radio- og tv-programmer.</p> <p>Forstår undervisning og kan følge med på lengresammenhengende utgreiinger.</p>

Ferdigheter	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tale	<p>Uttaler norske lyder, lydkombinasjoner og uttaler setninger med så god intonasjon at andre forstår det som sies.</p> <p>Kan bruke sentrale ord og uttrykk for å dekke grunnleggende behov i skolen og fritiden.</p> <p>Ytrer seg forståelig om seg selv og sitt nærmiljø.</p> <p>Kan fortelle enkelt om egne opplevelser.</p> <p>Deltar i enkle samtaler, kan stille spørsmål og kan gi tilbakemelding om ting som ikke blir forstått.</p> <p>Kan de mest brukte høflighetsfrasene.</p> <p>Kan bruke tall i praktiske situasjoner.</p>	<p>Snakker forståelig og sammenhengende.</p> <p>Kan beskrive og karakterisere personer og hendelser i hverdagen.</p> <p>Kan formidle beskjeder og informasjon knyttet til ulike situasjoner.</p> <p>Kan gi uttrykk for egne meninger.</p> <p>Kan gjengi hovedinnholdet i dramatiserte eller illustrerte muntlige framstillinger og fortellinger.</p> <p>Kan samtale om innholdet i filmer, dataspill, litterære tekster og teaterstykker.</p> <p>Deltar i samtaler som innebærer utveksling av informasjon om kjente emner, og benytter noen strategier for samtaleregulering.</p> <p>Kan bruke tall og størrelser i praktiske situasjoner.</p>	<p>Bruker et relevant språk med hensyn til ordforråd og strukturer i ulike situasjoner.</p> <p>Kan fortelle om interesser, hendelser og erfaringer knyttet til egen hverdag tilpasset situasjon, formål og mottakere.</p> <p>Deltar i samtaler og bidrar til å holde samtalen i gang bl.a. ved bruk av ulike kommunikasjonsstrategier.</p> <p>Kan uttrykke og begrunne egne standpunkter.</p> <p>Kan gi respons til medelever og kan vise respekt for deres meninger.</p> <p>Deltar aktivt i ulike opplærings situasjoner bl.a. gjennom rollespill, drama og intervju.</p> <p>Kan oppsummere og beskrive innholdet i filmer, teaterstykker, radio- og tv-programmer.</p>

Ferdigheter	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Lese	<p>Kan det norske alfabetet, og kan lese små og store bokstaver.</p> <p>Kan gjenkjenne navn, tall, logoer og skilt.</p> <p>Forstår hovedideen i enkle tekster om temaer eleven har lært om på norsk, både faglige tekster, informasjonstekster og beskrivelser.</p> <p>Forstår og kan samtale om sammenhengen mellom bilde og tekst i en enkle sammensatte tekster.</p> <p>Leser tilpassede tekster tydelig med flyt og sammenheng.</p> <p>Kan finne aktuelle bøker eller tekster på biblioteket eller på internett.</p>	<p>Leser og forstår ulike typer tekster med aldersrelevant og aktuelt innhold.</p> <p>Kan finne fram til relevant informasjon i enkle bruksanvisninger, fagtekster, tabeller og grafiske framstillinger.</p> <p>Forstår og kan gi eksempler på hvordan ord og bilde virker sammen i tekster.</p> <p>Kan søke informasjon digitalt.</p>	<p>Forstår og henter ut hovedinnholdet i fagtekster.</p> <p>Leser og forstår skjønnlitterære tekster i ulike sjangrer.</p> <p>Bruker ordbøker og digitale hjelpemidler til ordlæring, begrepsforståelse, bøyning og rettskriving.</p> <p>Kjenner språklige virkemidler som gjentakelse, sammenlikning og metaforer.</p> <p>Kan finne materiale til egne skrive- og arbeidsoppgaver på bibliotek og internett.</p> <p>Kan tolke og beskrive grafiske presentasjoner av tall og andre data.</p> <p>Kan lese og samtale om enkle tekster på sidemålet.</p>

Ferdigheter	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Skrive	<p>Skriver og besvarer enkle spørsmål og korte beskjeder.</p> <p>Skriver korte frioppgaver om kjente, gjennomgåtte emner på en forståelig måte med funksjonell håndskrift og digitalt.</p> <p>Kan fylle ut enkle skjemaer med personlige opplysninger.</p>	<p>Kjenner og kan bruke grunnleggende skriftspråkskonvensjoner som tegnsetting, avsnitt og tekstbinding.</p> <p>Kan svare på oppgaver til gjennomgått stoff om kjente emner.</p> <p>Skriver brev, korte frioppgaver og enkle fagtekster, også digitalt.</p> <p>Gjenforteller historier på en forståelig måte.</p> <p>Kan uttrykke egne følelser og meninger i egen skriving.</p> <p>Kan fylle ut relevante skjemaer.</p>	<p>Kan organisere tekster på en oversiktlig måte og med en viss grad av formell korrekthet.</p> <p>Kan bruke informasjon fra fagtekster til å løse oppgaver.</p> <p>Kan ta notater og kan sammenfatte hovedinnholdet i aktuelle medietekster.</p> <p>Kan bruke et variert ordforråd for å uttrykke følelser og meninger i egen skriving.</p> <p>Kan produsere sammensatte tekster med bilder og varierte skrifttyper.</p>

Språklæring, språk og kultur

Ferdigheter	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Språklæring	<p>Kan sammenlikne språklyder, ord og uttrykk på morsmålet og norsk.</p> <p>Kan samtale om forholdet mellom tale og skriftspråk.</p> <p>Kan gi eksempler på hvordan skriftbildet varierer avhengig av skriftsystem.</p> <p>Behersker enkle strategier for leseforståelse.</p> <p>Kan samtale om eget arbeid med å lære det nye språket og bruk av ulike læringsstrategier.</p>	<p>Kan identifisere og beskrive ulike ordklasser og funksjonene til disse ordklassene.</p> <p>Forstår enkelte nye ord gjennom å ha noe kjennskap til ordlagning og ordfamilier på norsk.</p> <p>Bruker egne erfaringer til å snakke om likheter og forskjeller mellom norsk og eget morsmål.</p> <p>Kan bruke ulike strategier for å lære nye ord og begreper.</p> <p>Kan beskrive og vurdere egen framgang med å lære norsk.</p> <p>Kan samtale om kommunikasjonsstrategier.</p>	<p>Kan snakke om talemålsvariasjon i ulike språk.</p> <p>Kan snakke om erfaringer med hvor, hvordan og når de ulike språkene brukes.</p> <p>Kan samtale om bruk av ironi og humor.</p> <p>Kan identifisere likheter og forskjeller mellom norsk og eget morsmål og kan utnytte dette i egen språklæring.</p> <p>Kan reflektere over egen kompetanse som flerspråklig.</p> <p>Kan reflektere over hvordan flerspråkligheten har betydning for egen læring av fag og språk.</p>

Ferdigheter	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Språk og kultur	<p>Kan samtale om innholdet i enkle, aldersrelevante tekster som for eksempel eventyr, fortellinger, gåter, vitser, dikt og sanger.</p>	<p>Kan samtale om muntlige eller skriftlige tekster fra ulike land og gjøre sammenlikninger.</p> <p>Kan forklare betydningen av noen faste uttrykk, sentrale ordtak og språklige bilder.</p> <p>Kan forklare hvordan valg av ord, stemmebruk og kroppsspråk kan uttrykke forskjellige holdninger.</p> <p>Kan samtale om språklig mangfold i Norge.</p> <p>Kan uttrykke egne tanker om personer og handlinger i fortellinger, TV-programmer, filmer eller teaterstykker.</p> <p>Kan fortelle om noen lokale personer, steder og begivenheter.</p> <p>Kan fortelle om noen sentrale norske personer, steder og begivenheter</p>	<p>Kan presentere egne tolkninger av personer og handlinger i relevant skjønnlitteratur.</p> <p>Kan presentere viktige temaer i noen sentrale norske samtidstekster.</p> <p>Kjenner språklige særtrekk ved noen norske dialekter.</p> <p>Kan forklare opphavet til noen vanlige norske ord og uttrykk.</p> <p>Kan samtale om hvordan norsk språk har endret seg over tid.</p> <p>Kan forklare hvordan språk og sjangere brukes forskjellig i noen ulike sosiale sammenhenger.</p> <p>Kan sammenlikne bruk av ironi og humor i ulike språk.</p> <p>Kan samtale om hvordan språk kan uttrykke og skape holdninger til enkeltindivider og grupper.</p>

b. "Eleven kan"-utsagn

Disse utsagnene bygger på kompetansemålene i læreplan i grunnleggende norsk, men fordi de konkretiserer målene, er de mer omfattende enn disse. Utsagnene viser hvilke områder eleven arbeider med, hva de mestrer med hjelp og hva de mestrer uten hjelp. Sjekklistene er derfor et pedagogisk hjelpemiddel som både viser framgang og hva det er nødvendig å arbeide mer med. Samtidig vil de kunne vise når målene for de ulike nivåene i læreplanen er nådd.

Skjemaene er samlet for alle nivåer under hvert av hovedområdene: lytte, tale, lese, skrive, språklæring, språk og kultur.

LYTTE

Nivå 1

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan forstå spørsmål om seg selv og familien. <i>(For eksempel om hva eleven heter, hvor eleven bor og om hvor mange søsken eleven har)</i>				
Eleven kan forstå korte hilsener og vendinger. <i>(For eksempel hei, takk, vær så god)</i>				
Eleven kan forstå navn på ting som finnes i klasserommet.				
Eleven kan forstå når læreren gir enkle beskjeder i klassen. <i>(For eksempel om lekser eller hva en skal ha med på tur)</i>				
Eleven kan forstå når noen snakker langsomt og tydelig om det man gjør i klasserommet eller hjemme.				
Eleven kan forstå når noen forteller enkelt om seg selv, sin familie og sine venner.				
Eleven kan forstå navn på dager og måneder.				
Eleven kan forstå når noen forklarer noe på en enkel måte. <i>(For eksempel veien til en butikk eller hvordan eleven skal gjøre en oppgave på skolen)</i>				
Eleven kan forstå tall. <i>(For eksempel brukt om alder, klokkeslett og om hvor mye ting koster)</i>				

Påbegynt dato:		Avsluttet dato:	
-----------------------	--	------------------------	--

LYTTE**Nivå 2**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan forstå dagligdagse ord og uttrykk som angår eleven direkte. <i>(For eksempel knyttet til skole eller familie)</i>				
Eleven kan forstå dagligdagse ord og uttrykk som har å gjøre med personlige interesser. <i>(For eksempel hobbyer, dyr, ferie, musikk, TV eller reiser)</i>				
Eleven kan forstå når noen leser enkle fortellinger hvis de forklarer nye ord og viser bilder.				
Eleven kan forstå når noen snakker om det man gjør eller opplever i konkrete situasjoner. <i>(For eksempel forklarer regler for spill eller snakker om det man ser og hører på turer)</i>				
Eleven forstår innholdet i tydelige beskjeder.				
Eleven kan forstå enkle faglige framstillinger.				
Eleven kan forstå når noen forteller om arbeidet sitt hvis eleven vet noe om yrket fra før.				
Eleven kan forstå tall og størrelser. <i>(For eksempel i enkle matematikkoppgaver)</i>				
Påbegynt dato:			Avsluttet dato:	

LYTTE

Nivå 3

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
<i>Eleven kan følge med og forstå hovedinnholdet i presentasjoner i klassen. (For eksempel ved presentasjon av prosjekter eller av nytt fagstoff)</i>				
Eleven kan forstå og ha utbytte av fagopplæring.				
Eleven kan forstå hovedinnholdet i tv-programmer.				
Eleven har utbytte av en lydbok eller et radioprogram om noe eleven er interessert i, når det snakkes tydelig.				
Påbegynt dato:			Avsluttet dato:	

TALE**Nivå 1**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan uttale norske lyder, lydkombinasjoner og uttaler setninger med så god intonasjon at andre forstår det som sies.				
Eleven kan hilse, takke, ta farvel og unnskyld seg.				
Eleven kan svare på spørsmål og fortelle litt om seg selv, familie og bosted.				
Eleven kan stille enkle spørsmål knyttet til undervisningen.				
Eleven kan svare på spørsmål og fortelle litt om aktiviteter på skolen, hjemme og i fritida.				
Eleven kan stille enkle spørsmål til andre om hva de gjør på skolen, hjemme og i fritida.				
Eleven kan bruke navn på dager og måneder.				
Eleven kan si ifra når det er noe hun eller han ikke forstår.				
Eleven kan be noen om noe, for eksempel om å få låne noe eller få hjelp til noe.				
Eleven kan fortelle litt om noe som har skjedd.				
Eleven kan fortelle om ting som eleven gjør ofte.				
Eleven kan fortelle om han eller hun er glad, trist eller sint.				
Eleven kan si litt om hva han eller hun liker og ikke liker.				
Eleven kan bruke tall og tidsbegreper om alder, klokkeslett, datoer, dager, uker.				

Påbegynt dato:		Avsluttet dato:	
-----------------------	--	------------------------	--

TALE**Nivå 2**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan snakke forståelig og sammenhengende.				
Eleven kan gi beskrivelser av mennesker, nærmiljø og aktiviteter knyttet til skole, fritid og arbeid.				
Eleven kan formidle og svare på beskjeder knyttet til ulike situasjoner.				
Eleven kan samtale med andre om noe av det som skjer på skolen og i fritiden.				
Eleven kan foreslå noe for andre, love å gjøre noe og si ja eller nei til noe på en høflig måte.				
Eleven kan gi en presentasjon i klassen av noe hun eller han har kjennskap til og har forberedt og kan svare på spørsmål knyttet til presentasjonen.				
Eleven kan gjengi hovedinnholdet i dramatiserte eller illustrerte muntlige fortellinger.				
Eleven kan samtale om innholdet i filmer.				
Eleven kan samtale om innholdet i dataspill.				
Eleven kan samtale om innholdet i litterære tekster.				
Eleven kan samtale om innholdet i teaterstykker.				
Eleven kan bruke tall og størrelser. (For eksempel i enkle matematikkoppgaver)				
Påbegynt dato:			Avsluttet dato:	

TALE**Nivå 3**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan gi respons til medelever under presentasjoner og ved høytlesing.				
Eleven kan be om flere opplysninger når det er nødvendig.				
Eleven kan uttrykke forbauselse, tilfredshet, misnøye.				
Eleven kan uttrykke sikkerhet, usikkerhet og tvil.				
Eleven kan uttrykke meninger og gi begrunnelser.				
Eleven kan uttrykke og begrunne ønsker.				
Eleven kan fortelle om planer.				
Eleven kan fortelle om framtidsdrømmer.				
Eleven kan bidra til å holde samtaler i gang.				
Eleven kan forklare hvorfor noe er et problem og kommentere andres meninger.				
Eleven kan gjenfortelle hovedinnholdet i filmer, radio- og tv-program, teaterstykke og gi uttrykk for sin mening om innholdet.				
Eleven kan fortelle om interesser, hendelser og erfaringer knyttet til egen hverdag tilpasset situasjon, formål og mottakere.				
Eleven kan gjennomføre en forberedt presentasjon i klassen.				
Påbegynt dato:			Avsluttet dato:	

LESE**Nivå 1**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan det norske alfabetet, og kan lese små og store bokstaver.				
Eleven kan knytte bokstavene til lyder og trekke lydene sammen til ord.				
Eleven kan lese tilpassede tekster med flyt og sammenheng.				
Eleven kan gjenkjenne navn og tall.				
Eleven kan gjenkjenne vanlige logoer og skilt.				
Eleven kan forstå sammenhengen mellom bilde og tekst i enkle sammensatte tekster.				
Eleven kan lese og forstå korte beskjeder om tid, sted og det som skal gjøres.				
Eleven kan lese og forstå hovedideen i korte tekster om kjente temaer.				
Eleven kan lese og forstå enkle skriftlige spørsmål om noe han eller hun har lest på norsk.				
Eleven kan finne aktuelle bøker på biblioteket.				
Eleven kan finne aktuelle tekster på internett.				

Påbegynt dato:		Avsluttet dato:	
-----------------------	--	------------------------	--

LESE**Nivå 2**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan lese og forstå ulike typer tekster med aldersrelevant og aktuelt innhold. <i>(For eksempel fortellinger og dikt)</i>				
Eleven kan lese og forstå tekster om nye temaer hvis læreren har forklart nye ord og vist bilder.				
Eleven kan lese og forstå forklaringer til skriftlige arbeider. <i>(For eksempel relevante oppgavetekster)</i>				
Eleven kan lese og forstå postkort og brev og meldinger. <i>(For eksempel e-post og sms)</i>				
Eleven kan finne informasjon som står i alfabetisk rekkefølge. <i>(For eksempel i ordlister og adresselister)</i>				
Eleven kan lese og forstå arbeidsplaner som brukes på skolen.				
Eleven kan forstå enkle tabeller og bruksanvisninger med bilder. <i>(For eksempel sportsresultater og regler for enkle spill)</i>				
Eleven kan forstå noen bildetekster og overskrifter i aviser.				
Eleven kan forstå noen nye ord når han eller hun har lært andre ord i samme ordfamilie. <i>(For eksempel hjelpsom eller hjelpeløs, fra verbet å hjelpe)</i>				
Eleven kan søke informasjon digitalt.				

Påbegynt dato:		Avsluttet dato:	
-----------------------	--	------------------------	--

LESE**Nivå 3**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan lese og forstå fagtekster.				
Eleven kan lese og forstå skjønnlitterære i ulike sjangrer som ikke inneholder for mange ukjente ord.				
Eleven kan forstå ordforklaringer til en tekst som læreren ikke har gjennomgått.				
Eleven kan lese og forstå oppgaveinstruksjoner til tekster som læreren ikke har gjennomgått.				
Eleven kan lese og forstå personlige brev eller e-post som beskriver hendelser, følelser og ønsker.				
Eleven kan finne litteratur og stoff til egne arbeidsoppgaver på internett.				
Eleven kan finne nødvendig informasjon i oppskrifter, brosjyrer og på internett.				
Eleven kan finne fram til relevant informasjon ved oversiktslesing av en tekst.				
Eleven kan bruke ordbøker og digitale hjelpemidler til ordlæring, begrepsforståelse, bøyning og rettskriving.				
Eleven kan forstå forskjellige typer kart, statistikker og grafiske tabeller.				
Eleven kan lese og forstå en enkel tekst på sidemålet.				
Påbegynt dato:			Avsluttet dato:	

SKRIVE**Nivå 1**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan skrive store og små bokstaver.				
Eleven kan fylle ut enkle skjemaer og lister. <i>(For eksempel timeplaner og klasselister)</i>				
Eleven kan skrive ord og setninger som er kjent fra før.				
Eleven kan svare på korte, lette spørsmål.				
Eleven kan skrive enkle spørsmål og beskjeder.				
Eleven kan svare på enkle meldinger og beskjeder.				
Eleven kan skrive kort om noe som er lært slik at andre forstår det.				
Eleven kan bruke tall. <i>(For eksempel til å skrive alder, dato, priser og hvor mye klokka er)</i>				
Eleven kan utføre aktivitetene over både med egen håndskrift og digitalt.				

Påbegynt dato:		Avsluttet dato:	
-----------------------	--	------------------------	--

SKRIVE

Nivå 2

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan løse oppgaver til tekster det er arbeidet med.				
Eleven kan skrive en kort gjenfortelling av en tekst det er arbeidet med på skolen.				
Eleven kan skrive postkort og e-post.				
Eleven kan fylle ut relevante skjemaer. <i>(For eksempel søknad om bibliotekkort)</i>				
Eleven kan skrive en enkel dagboktekst eller logg.				
Eleven kan skrive korte fortellinger, også digitalt.				
Eleven kan skrive en enkel fagtekst, også digitalt.				
Eleven kan lage enkle sammensatte skjermttekster.				
Eleven kan bruke hovedregler for tegnsetting.				
Eleven kan ordne tekster med overskrift, innledning og avslutning.				

Påbegynt dato:		Avsluttet dato:	
-----------------------	--	------------------------	--

SKRIVE**Nivå 3**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan ta notater ved lesing av fagtekster.				
Eleven kan lage passende bilde-tekster til tegninger og fotografier.				
Eleven kan skrive korte rapporter og føre logg.				
Eleven kan skrive fortellinger.				
Eleven kan lage et sammendrag av noe han eller hun har sett, hørt eller lest.				
Eleven kan skrive en kort, sammenhengende fagtekst om et kjent emne.				
Eleven kan sette opp tekster på en oversiktlig måte ved hjelp av overskrifter, avsnitt og tegnsetting.				
Eleven kan bruke et variert ordforråd.				
Eleven kan gi uttrykke følelser og meninger i egen skrivning.				
Eleven kan bruke digitalt verktøy i egen skrivning.				
Eleven har få ortografiske feil og kan følge hovedregler for bøyning av ord og for oppbygging av setninger.				

Påbegynt dato:		Avsluttet dato:	
-----------------------	--	------------------------	--

SPRÅKLÆRING

Nivå 1

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan utnytte tegninger og bilder for å forstå ord og enkel tekst.				
Eleven kan sammenlikne språklyder på morsmål og norsk.				
Eleven kan gi eksempler på hvordan skriftbildet varierer avhengig av skriftsystem				
Eleven kjenner til ulikheter mellom skrift og tale. <i>(For eksempel skrivemåten av frekvente ord som "jeg", "som", "det")</i>				
Eleven kan snakke om sentrale ord og uttrykksmåter i morsmålet og sammenlikne med norsk. <i>(For eksempel italiensk "sono" = "jeg er"; eller ulikheter i ordstilling i enkle setninger som for eksempel engelsk "yesterday he came" = "i går kom han")</i>				
Eleven kan samtale om hvordan han eller hun lærer norsk.				
Påbegynt dato:			Avsluttet dato:	

SPRÅKLÆRING**Nivå 2**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan identifisere ulike ordklasser og kan beskrive funksjonene til disse ordklassene.				
Eleven kan forstå nye ord ut fra noe kjennskap til ordlagning på norsk.				
Eleven kan fortelle om forskjeller mellom norsk og eget morsmål ut fra egne erfaringer.				
Eleven kan gi uttrykk for egen kompetanse på ulike språk.				
Eleven kan bruke ulike strategier for å lære nye ord og begreper.				
Eleven kan samtale om sentrale kommunikasjonsstrategier. <i>(For eksempel hvordan man stiller spørsmål, ber en person gjenta, uttrykker seg høflig)</i>				

Påbegynt dato:		Avsluttet dato:	
-----------------------	--	------------------------	--

SPRÅKLÆRING

Nivå 3

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan fortelle om sine erfaringer med bruk av ulike språk i ulike situasjoner.				
Eleven kan snakke om talemålsvariasjon i norsk og morsmål.				
Eleven kan gi eksempler på noen språklige bilder i norsk og morsmål.				
Eleven kan samtale om bruk av ironi og humor.				
Eleven kan identifisere noen likheter og forskjeller mellom norsk og eget morsmål og kan utnytte dette i egen språklæring.				
Eleven kan snakke om erfaringer med hvor, hvordan og når de ulike språkene brukes.				
Eleven kan reflektere over og samtale om sin egen kompetanse som flerspråklig.				
Påbegynt dato:			Avsluttet dato:	

SPRÅK OG KULTUR**Nivå 1**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan samtale om innholdet i noen enkle aldersrelevante tekster. (For eksempel eventyr, fortellinger, gåter, dikt og sanger)				
Påbegynt dato:		Avsluttet dato:		

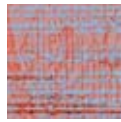
SPRÅK OG KULTUR

Nivå 2

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan samtale om noen muntlige tekster fra ulike land og gjøre sammenlikninger.				
Eleven kan samtale om noen skriftlige tekster fra ulike land og gjøre sammenlikninger.				
Eleven kan samtale om noen faste uttrykk og sentrale ordtak.				
Eleven kan forklare betydningen av noen språklige bilder.				
Eleven kan samtale om språklig mangfold i Norge.				
Eleven kan uttrykke egne tanker om personer og handlinger i fortellinger, TV-programmer, filmer eller teaterstykker.				
Eleven kan fortelle om noen lokale personer, steder og begivenheter.				
Eleven kan fortelle om noen sentrale norske personer, steder og begivenheter.				
Påbegynt dato:			Avsluttet dato:	

SPRÅK OG KULTUR**Nivå 3**

Navn:				
Klassetrinn:				
Eleven kan:	Med mye hjelp	Med litt hjelp	Uten hjelp	Dokumentert i mappe
Eleven kan presentere egne tolkninger av personer og handlinger i relevant skjønnlitteratur.				
Eleven kjenner språklige særtrekk ved noen norske dialekter.				
Eleven kan samtale om hvordan språk endrer form og status over tid. <i>(For eksempel forskjellen mellom et håndskrevet brev og en sms melding eller endringer i bruk av tiltaleformer til lærere)</i>				
Eleven kan gi eksempler på hvordan språk brukes forskjellig i uformelle og formelle situasjoner. <i>(For eksempel å be en venn om hjelp eller be ukjente om hjelp til å finne veien)</i>				
Eleven kan samtale om hvordan språk kan brukes for å uttrykke ulike holdninger til andre.				
Eleven kan presentere viktige temaer i noen sentrale norske samtidstekster.				
Eleven kan sammenligne bruk av ironi i norsk og eget morsmål.				
Eleven kan forklare hvordan språk og sjangere brukes forskjellig i noen ulike sosiale sammenhenger.				
Eleven kan samtale om hvordan språk kan uttrykke og skape holdninger til enkeltindivider og grupper.				
Påbegynt dato:			Avsluttet dato:	

DEL 3. Elevens språkmappe

Elevens språkmappe bygger på prinsippet om mappevurdering. I mappen samles muntlige og skriftlige arbeider som dokumenterer elevens språklige ferdigheter samt kunnskaper om språk og kultur. Hele eller deler av mappen kan være elektronisk.

Eksempler på dokumentasjon kan være elevens egenproduserte tekster på papir og på skjerm, skriftlig dokumentasjon av ordkunnskap og begrepsforståelse, prøver, ulike typer prosjektarbeid, lydopptak og videoopptak. Det bør tilstrebes at eleven får arbeide på ulike måter og med et bredt spekter av ferdigheter, og at dette dokumenteres i mappen.

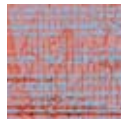
Mappen bør ha en innholdsliste med tittel og dato for hvert enkelt arbeid som samles i mappen.

Mappen kan gi eleven og foresatte en oversikt over elevens arbeider og språklige og faglige utvikling. Samtidig er den et verktøy i lærerens vurdering av når eleven har oppnådd kompetansemål på ett nivå og kan gå over til neste. Mappen er også dokumentasjon på om eleven har nådd et nivå som tilsier at eleven bør begynne å følge opplæringen etter læreplan i norsk.

Læreren og skolen kan i noen tilfeller vurdere det slik at elever kan få opplæring etter læreplan i norsk parallelt med bruk av læreplan i grunnleggende norsk, eller at for eksempel elever på barnetrinnet kan gå over til læreplan i norsk uten å ha nådd nivå 3 i skriftspråklige ferdigheter.

Eksempel på instruks til eleven i forbindelse med språkmappen

MIN MAPPE
I mappen samler du eksempler på hva du har arbeidet med i faget og som viser hva du har lært deg. Etter hvert som du samler arbeider i mappen vil du se at du blir flinkere og flinkere i språket. For at mappen ikke skal bli for full og hele tiden være aktuell, kan du legge inn nye og fjerne gamle arbeider. Mappen kan du vise fram til dine lærere, foreldre og andre som er interessert i din utvikling. Lag en innholdsfortegnelse over hva som ligger i mappen
Her er noen eksempler på hva du kan legge inn i mappen din:
<ul style="list-style-type: none">
• Skriftlige arbeider
• Lyd- og videoinnspillinger
• Prosjektarbeider
• Presentasjoner laget ved hjelp av forskjellige dataprogram
• Prøver/tester

Eksempel på innholdsfortegnelse

INNHOLD I MIN MAPPE	
Dato	
Tittel	
Hvorfor valgte jeg dette	
Dato	
Tittel	
Hvorfor valgte jeg dette	
Dato	
Tittel	
Hvorfor valgte jeg dette	

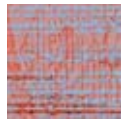
ELEVENS PROFIL

Skjemaene i "Elevens profil" kan brukes for å synliggjøre kompetanse innenfor de ulike hovedområdene i læreplanen.

Rutene kan markeres opp til det nivået eleven er på. Ikke bare hele ruter, men også deler av ruter kan markeres.

Dersom det fylles ut profilark med jevne mellomrom, vil arkene kunne gi en illustrasjon av elevens framgang. De forskjellige språklige ferdighetene vil vanligvis utvikles i ulikt tempo, og profilarkene vil kunne vise hvilke områder eleven har særlig behov for å arbeide mer med.

"Elevens profil" på ulike tidspunkt kan legges inn i språkmappen.

ELEVENS PROFIL

Navn:	
Gruppe:	

Språklige ferdigheter	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Lytte			
Lese			
Tale			
Skrive			

Språk og kultur Språklæring	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Språk og kultur			
Språklæring			

UTDANNINGSDIREKTORATET
Kolstadgata 1
Postboks 2924 Tøyen
0608 Oslo
Tlf: 23 30 12 00
Faks: 23 30 12 99
www.utdanningsdirektoratet.no